

PROTOKÓŁ
KONTROLI PROBLEMOWEJ
przeprowadzonej
w **DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ**
w **KOSTRZYNI NAD ODRĄ,**
ul. Narutowicza 4a
w dniu 25 września 2012 r.

Działając na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. z 2009 r. Dz.U. Nr 175, poz. 1362 z późn.zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. Nr 61, poz. 543 z późn.zm.) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2012r., poz. 964).

Zespół kontrolny w składzie:

1. **Aleksandra Kaczmarek** - Starszy Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 330/1/2012 z dnia 14 września 2012 r. – przewodnicząca zespołu.
2. **Marta Mikołajczyk** – Starszy Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 330/2/2012 z dnia 14 września 2012 r.

(akta kontroli str.21-24)

przeprowadził w dniu 25 września 2012 roku w Domu Pomocy Społecznej w Kostrzynie n/Odrą przeznaczonym dla osób w podeszłym wieku w obecności Pani Bogusławy Strojnowskiej - Dyrektora Domu - kontrolę problemową w zakresie realizacji usług opiekuńczych i wspomagających świadczonych w Domu.

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług na rzecz mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Kostrzynie n/Odrą.

Okres objęty kontrolą od 2010r. do dnia kontroli.

Ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Zabezpieczenie kadrowe w zespole terapeutyczno-opiekuńczym (wskaźnik zatrudnienia, fluktuacja, szkolenia, kwalifikacje);
2. Postępowanie związane z indywidualnym wspieraniem mieszkańca (plany, diagnoza, weryfikacja planów, zespół terapeutyczno-opiekuńczy, pracownik pierwszego kontaktu);
3. Pracę socjalną z rodziną;
4. Ofertę terapeutyczną i kulturalno-oświatową.

O rozpoczęciu kontroli powiadomiono podmiot kontrolowany pismem Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. z dnia 14 września 2012r. znak PS-I.431.1.21.2012.AKac.

(akta kontroli str. 1-20;25-36)

Dokonano na tej podstawie następujących ustaleń:

1. Zabezpieczenie kadrowe w zespole terapeutyczno-opiekuńczym

Minimalny wskaźnik zatrudnienia dla Domu przeznaczonego dla 58 osób w podeszłym wieku wynosi 0,40. Biorąc pod uwagę liczbę miejsc w Domu powinno być nie mniej niż 23,2 etatów.

Z przedstawionej przez Dyrektora Domu informacji wynika, że na dzień kontroli zespół terapeutyczno-opiekuńczy dysponował 27,925 etatami (tj. 0,48). Jednak w wyniku analizy przedłożonej dokumentacji ustalono, że wskaźnik zatrudnienia **jest niższy od wskazanego przez Dyrektora i wynosi 24,9 etatów (tj. 0,42)**, w tym 19 osób zatrudnionych w ramach umowy o pracę na czas nieokreślony, 2 na czas określony, 1 w ramach umowy na zastępstwo, 5 osób odbywających staż, 4 wolontariuszy, 1 osoba zatrudniona w ramach kontraktu z NFZ (lekarz rodzinny) i 3 pracowników zatrudnionych na podstawie umowy cywilno-prawnej (w tym umowy o dzieło). Do wskaźnika zatrudnienia nie wliczono pracownika spoza działu terapeutyczno – opiekuńczego pełniącego funkcję pracownika pierwszego kontaktu przebywającego na urlopie wychowawczym (wliczono pracownika spoza działu zatrudnionego w ramach umowy na zastępstwo).

Z uwagi na brak dokumentacji potwierdzającej liczbę godzin pracy wykonywanej bezpośrednio z mieszkańcem DPS do wskaźnika **nie wliczono również 4 wolontariuszy**

zatrudnionych w ramach umowy zlecenia pracy wolontarystycznej (w tym z jednym nie zawarto porozumienia). Z informacji sporządzonej przez Dyrektora Domu wynika, że wolontariusze stanowią łącznie 3,025 etaty. Dyrektor Domu złożył wyjaśnienia dot. czasu pracy (wymiaru etatu) wykonywanej przez wolontariuszy. Zapisy zawarte w umowach wolontariackich nie precyzują liczby godzin pracy wykonywanej bezpośrednio z mieszkańcem DPS. Ustalono ponadto, że w jednym przypadku z wolontariuszem nie zawarto Porozumienia, wliczając 0,025 etatu do wskaźnika zespołu terapeutyczno – opiekuńczego. W wyniku czynności kontrolnych oraz pisemnych wyjaśnień ustalono, że dokumentacja formalna potwierdzająca ww. wartość etatu nie jest prowadzona.

Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały, że wskaźnik zatrudnienia w Domu osiąga minimalną wartość i wynosi 0,42.

W wyniku analizy informacji nt. zatrudnienia w zespole terapeutyczno – opiekuńczym ustalono, że 2 osoby zostały zatrudnione na stanowiskach nie istniejących w wykazie stanowisk w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2009r., Nr 50 poz. 398 z późn. zm.) – „**terapeuta zajęciowy**”, „**poezjo- i prozo- terapia**”. Powyższa sytuacja wymaga formalnego uregulowania w zakresie zmiany nazwy stanowiska na zgodne z obowiązującym stanem prawnym.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że liczba mieszkańców Domu w skali Barthel do 40 pkt wg stanu na dzień kontroli wyniosła 24 osoby (co stanowi 41% ogólnej liczby miejsc w profilu). Dom oferuje miejsca dla osób w podeszłym wieku. Brak miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych, gdzie mieści się mieszkaniec sklasyfikowany w skali Barthel od 0 do 40 pkt. Ten typ zapewnia również wyższy wskaźnik zatrudnienia w zespole terapeutyczno – opiekuńczym, a tym samym zwiększa gwarancję bezpieczeństwa mieszkańców Domu. Mieszkańcy niesamodzielni wymagają bowiem znacznie więcej zaangażowania czasowego personelu Domu.

Dokonano analizy kwalifikacji kierującego jednostką Domu w wyniku czego stwierdzono, że posiada wymagane kwalifikacje na zajmowanym stanowisku. Ponadto, zbadano akta osobowe wszystkich pracowników zatrudnionych w Domu w wyniku czego ustalono, że **osoba zatrudniona na stanowisku instruktora terapii zajęciowej nie spełnia wymaganych na tym stanowisku kwalifikacji. Nie posiada dyplomu policealnej szkoły odpowiedniej specjalności**, zgodnie z zapisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych... Przedmiotowy

wniosek potwierdza analiza akt osobowych losowo dobranej próby dyrektora i 5 pracowników (14%) zatrudnionych na następujących stanowiskach: pracownik socjalny, 2 opiekunów, stażysta- opiekun osoby starszej, instruktor muzykoterapii.

Zgodnie z §6 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej Dyrektor Domu organizuje szkolenia „na temat praw mieszkańca domu oraz kierunków prowadzonej terapii, a także metod pracy z mieszkańcami”. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że w okresie od 25 września 2010r. do dnia kontroli na 21 pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego wymagających szkolenia merytorycznego – 19 osób (tj. 90%) posiadało takie szkolenie.

W toku czynności kontrolnych przeanalizowano zjawisko fluktuacji kadr w zespole pracowników terapeutyczno - opiekuńczych w Domu w latach 2010-2011. W tym czasie umowę o pracę rozwiązało łącznie 8 osób, do DPS przyjęte zostało również 8 osób.

W 2010r. i 2011r. największa fluktuacja wystąpiła w grupie opiekunów, a następnie na stanowisku pielęgniarki.

Z informacji przedłożonej przez Dyrektora Domu wynika, że fluktuacja kadr pracowników zespołu pracowników terapeutyczno-opiekuńczego w 2010r. była wysoka i wyniosła 43%. W 2011r. również stwierdzano wysoką fluktuację kadr - 33%. Dane sporządzone w związku z kontrolą różnią się od podawanych w sprawozdaniu jednorazowym sporządzanym na potrzeby Wydziału Polityki Społecznej. Do analizy fluktuacji wzięto pod uwagę informację sporządzoną przez Dyrektora w związku z przeprowadzonymi czynnościami kontrolnymi.

Biorąc pod uwagę badany okres (2010-2011) **fluktuacja kadr wyniosła 38%**. Bardzo wysoka fluktuacja może mieć wpływ na jakość świadczonych usług oraz poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

(akta kontroli str.37-130;211-222)

Stwierdzono uchybienia w realizacji zadania pod względem kwalifikacji pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego Domu i sposobu zatrudnienia na stanowisku w zespole terapeutyczno-opiekuńczym oraz istotne uchybienia pod względem oferowanego profilu Domu (niedostosowany do rzeczywistych potrzeb mieszkańców).

Stwierdzono wysoką fluktuację kadr w latach 2010/2011 (38%) co może skutkować zagrożeniem poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

2. Postępowanie związane z indywidualnym wspieraniem mieszkańca

W trakcie czynności kontrolnych przeanalizowano teczkę 5 mieszkańców pod kątem postępowania związanego z procesem indywidualnego planu wspierania mieszkańców (wybrano co 11 akta mieszkańca z listy mieszkańców DPS Kostrzyn n/O wg stanu na dzień kontroli).

W aktach mieszkańców znajduje się dokumentacja zawierająca: obszary aktywności, zakresie samoobsługi, kontaktów interpersonalnych, wykorzystywanie czasu wolnego, uczestniczenie w zajęciach zorganizowanych.

Powyższe dokumenty nie odzwierciedlają faktycznej diagnozy potrzeb mieszkańców, nie wskazują przyczyn niezaspokojenia tych potrzeb.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012r., poz. 964) Dom funkcjonuje w oparciu o **indywidualne potrzeby mieszkańców. W celu określenia indywidualnych potrzeb mieszkańca domu oraz zakresu usług dom powołuje zespoły terapeutyczno-opiekuńcze składające się w szczególności z pracowników domu, którzy bezpośrednio zajmują się wspieraniem mieszkańców.**

Brak diagnozy potrzeb, oczekiwań, możliwości mieszkańca (100% analizowanych przypadków).

Występują trudności w ustalaniu oraz formułowaniu celu głównego – cele: „Motywowanie do zwiększenia aktywności psychoruchowej”, „Dbanie o kondycję psychoruchową” brzmią jak plan działania dla pracownika Domu, nie zaś cel do osiągnięcia przez mieszkańca. Natomiast sam sposób sformułowania celu „Poprawa stanu zdrowia i funkcjonowania w życiu codziennym” jest poprawny.

Cel główny nie może również być efektem „normalnego” funkcjonowania i usług świadczonych w Domu na rzecz mieszkańca. Ponadto w trakcie analizy dokumentacji stwierdzono - powtarzalność celów (40% analizowanych przypadków) co świadczy o braku indywidualizacji planów.

Ustalono, iż konstrukcja analizowanych planów nie zawiera wszystkich elementów (brak terminu sporządzenia planu – wskazana jest data wykonania pierwszego zadania szczegółowego).

W toku czynności kontrolnych przeanalizowano proces weryfikacji indywidualnych planów wspierania mieszkańców. Ustalono, iż we wszystkich przypadkach dokonano oceny przed

założonym terminem. Ponadto przeprowadzone oceny nie odnoszą się do realizacji celu głównego wyznaczonego w planie-wskazany jest opis zachowań mieszkańców. Brak ponownej diagnozy, wniosków nt. realizacji celu głównego.

Zadaniem zespołu jest weryfikacja potrzeb na podstawie diagnozy, w tym obserwacji prowadzonych przez pracownika pierwszego kontaktu ważnych z punktu widzenia realizacji planu. Analizowane dokumenty wskazują, że w Domu prowadzone są karty pn. „Rozmowy indywidualne” za 2012r. Karty wskazują, iż w przypadku wszystkich mieszkańców liczba wpisów wynosi średnio 3 wpisy na miesiąc.

W trakcie kontroli ustalono, że 1 mieszkaniec odmówił wyboru pracownika pierwszego kontaktu, pozostali mieszkańcy dokonywali wyboru spośród pracowników Domu.

Przeanalizowano protokoły spotkań z posiedzenia zespołu terapeutyczno - opiekuńczego w latach 2011 oraz 2012 do dnia kontroli. Ustalono, iż w roku 2011 zespół spotkał się 28 razy, w 2012 – 20 razy do dnia kontroli.

Analiza protokołów potwierdziła, że w celu opracowania lub omówienia indywidualnych planów wspierania mieszkańców zespół spotykał się 14 razy w 2011r. oraz 14 razy w roku 2012.

(akta kontroli str.131-152)

Stwierdzono uchybienia w realizacji zadania pod względem sposobu planowania i realizacji indywidualnego procesu wspierania mieszkańca

3. Praca socjalna z rodziną

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż Dom zamieszkuje łącznie 55 mieszkańców, wśród których 2 nie posiada rodziny, 3 nie ma kontaktu z rodziną, a pozostałe 52 mieszkańców kontaktuje się z rodziną. W celu zbadania problematyki dot. utrzymywania i rozwijania kontaktu z rodziną, świadczenia pracy socjalnej z rodzinami mieszkańców Dyrektor Domu przedłożyła „zeszyt kontaktów pracownika socjalnego z rodzinami mieszkańców w 2012r.”. W toku czynności kontrolnych ustalono, że dokumentacja dot. prowadzonej pracy socjalnej z rodzinami mieszkańców **za rok ubiegły (2011r) nie była prowadzona.** W zeszycie kontaktów za 2012r. odnotowuje się m.in. cel kontaktu z rodziną mieszkańca, data kontaktu oraz dane personalne osoby bliskiej, z którą podjęto rozmowę. Wg stanu na dzień kontroli do zeszytu wpisane były kontakty z rodzinami 55 mieszkańców (w tym 2 ze strony rodziny) i 1 z pracownikiem socjalnym ośrodka pomocy społecznej (w

2012r.). Z analizowanej dokumentacji wynika, że przeprowadzano głównie rozmowy telefoniczne dot. np. sytuacji zdrowotnej mieszkańca, uregulowania odpłatności za pobyt lub zadłużenia, wyjazdów mieszkańca itd. Wątpliwości kontrolujących budzi sposób prowadzonego zeszytu, w szczególności data przeprowadzonej rozmowy zbieżna z porządkiem alfabetycznym (nazwisk mieszkańców). W Domu prowadzony jest również skorowidz dot. danych teleadresowych rodziny.

Pobrano ustne wyjaśnienia od pracownika socjalnego, z których wynika, że dodatkowymi dokumentami potwierdzającymi kontakt z rodzinami mieszkańców są także wpisy w dokumentacji pracownika pierwszego kontaktu, raporty terapeutyczno – opiekuńcze i pielęgnacyjne, czego nie potwierdziła analiza przedłożonej dokumentacji (**brak wpisów dot. pracy socjalnej z rodzinami**). Z wyjaśnień wynika ponadto, że prowadzony jest zeszyt odwiedzin mieszkańców, osób wchodzących do Domu. Informacje znajdujące się w ww. dokumencie w żaden sposób nie dotyczą pracy socjalnej prowadzonej z rodziną mieszkańca. Kontrolującym przedłożono ponadto Kronikę, w której wskazano wpis rodziny byłej mieszkanki DPS, dziękujący Dyrekcji i personelowi za dobrą opiekę.

(akta kontroli str.185-210)

Stwierdzono uchybienia w realizacji zadania w zakresie braku pracy socjalnej prowadzonej z rodziną mieszkanki Domu w 2011r. – brak dokumentacji formalnej.

4. Oferta terapeutyczna i kulturalno-oświatowa

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że Dom umożliwia prowadzenie terapii, rehabilitacji oraz posiada bogatą ofertę kulturalno-oświatową.

Podczas czynności kontrolnych dokonano oględzin wybranych pomieszczeń Domu pod kątem oferty terapeutycznej oraz rehabilitacyjnej.

Ustalono, że na pierwszym piętrze do użytku mieszkańców Domu pozostają następujące pomieszczenia: „pracownia krawiecka i jadalnia-świetlica” - „na której przebywało 8 mieszkańców wykonujących zajęcia manualne (obrazy z bibuły, kwiaty), kącik do rekreacji – gdzie znajdowały się prace mieszkańców oraz meble wypoczynkowe.

W części piwnicznej Domu usytuowana jest kaplica, pracownia terapii technik różnych – zajęcia odbywają się w zależności od potrzeb. W trakcie oględzin na sali nie było mieszkańców. W pracowni znajdowały się prace wykonane przez mieszkańców.

Na I piętrze umieszczony jest punkt biblioteczny, w czasie oględzin przebywało tam 11 mieszkańców, którzy uczestniczyli w zajęciach śpiewu.

II piętro – pokój gościnny, kąpiel na korytarzu, na którym z powodu braku miejsca przechowywany jest sprzęt sportowy.

W czasie kontroli ustalono również, że w bezpośrednim otoczeniu DPS jest teren rekreacyjny (park, tzw. „namiot”- gdzie umieszczony jest grill).

Podczas oględzin zlustrowano również pokoje mieszkańców. Pomieszczenia przestronne, czyste, zaaranżowane przez mieszkańców wg ich indywidualnych upodobań. Mieszkańcy Domu zadbani, otwarci, chętnie opowiadali o sobie oraz uczestniczeniu w danych formach aktywności.

Podczas czynności kontrolnych ustalono, że mimo ograniczeń lokalowych Dom jest organizatorem licznych imprez w środowisku lokalnym, a także współpracuje z innymi instytucjami.

W trakcie czynności kontrolnych poproszono o wykaz mieszkańców uczestniczących w różnych formach aktywności w danym dniu (terapia zajęciowa, rehabilitacja). Wybrano co 40 dzień bieżącego roku, łącznie 6 dni. Przeanalizowano dzienniki pracy.

Ustalono, że w dniu 29 kwietnia br. nie odbywały się żadne zajęcia. Natomiast w pozostałe dni średnio we wszystkich zajęciach uczestniczyło 24 mieszkańców (44 % w stosunku do liczby oferowanych miejsc).

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania w zakresie korzystania mieszkańców z terapii zajęciowej i kulturalno - oświatowej Domu.

(akta kontroli str.153-184)

WNIOSKI:

1. Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadań pod względem:

- Wskaźnika zatrudnienia w Domu – osiąga minimalną wartość i wynosi 0,42;
- Zatrudniania osoby na stanowisku pracownika socjalnego;
- Kwalifikacji kierującego jednostką;

- Liczby szkoleń merytorycznych organizowanych co najmniej raz na dwa lata dla pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego;
- Liczby spotkań zespołu terapeutyczno-opiekuńczego;
- Świadczenia usług wspomagających polegających na umożliwieniu mieszkańcom udziału w terapii zajęciowej
- Prowadzonych kart obserwacji.

2. Stwierdzono uchybienia w realizacji zadań pod względem:

- Sposobu zatrudnienia pracownika na stanowisku „terapeuta zajęciowy”, „poezjo- i prozo- terapia”- niezgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych;
- Kwalifikacji pracownika zespołu terapeutyczno-opiekuńczego zatrudnionego na stanowisku instruktora terapii zajęciowej;
- Fluktuacji kadr w badanym okresie (2010/2011).;
- Planowania i realizacji indywidualnego procesu wspierania mieszkańca (brak rozpoznania według potrzeb, możliwości i oczekiwań mieszkańców, weryfikacja nie odnosi się do założonych celów);
- Braku pracy socjalnej prowadzonej z rodziną mieszkańców Domu w 2011r. – brak dokumentacji formalnej w tym zakresie.

3. Stwierdzono istotne uchybienia w realizacji zadań pod względem:

- Oferowanego profilu Domu (niedostosowany do rzeczywistych potrzeb mieszkańców).

Odpowiedzialność za uchybienia w kontrolowanym zakresie ponosi Dyrektor Domu.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do znajdującej się w Domu Pomocy Społecznej w Kostrzynie n/Odrą książki kontroli pod pozycją nr 41.

Zgodnie z § 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Staroście Powiatu Gorzowskiego, drugi - Dyrektorowi DPS w Kostrzynie n/O, ul. Narutowicza 4A trzeci- egzemplarz pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

Aleksandra Kaczmarek

Starszy Inspektor

Marta Mikołajczyk

Starszy Inspektor

Dyrektor jednostki:

Dyrektor

Domu Pomocy Społecznej

w Kostrzynie n/O

Bogusława Strojnowska

Gorzów Wlkp., dnia 23 października 2012r.

Kostrzyn n/Odrą , dnia 31 października 2012r.

Lubuski Urząd Wojewódzki
w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wlkp.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ
DOM SENIORA
Ul. Narutowicza 4a, te. 752-10-47
66-470 Kostrzyn nad Odrą
NIP 598-14-45-631, Regon 210624590